

ď	Ď	di	Di	Ďurovič → Diurowicz
ň	Ň	ń (ni)	Ň (Ni)	Soňa → Sonia
đ	Đ	dj	Dj	Radušić → Radjuszić
Znaki z alfabetu niemieckiego				
ä	Ä	ae	Ae	Gläser → Glaeser
ö	Ö	oe	Oe	Höfer → Hoefer
ü	Ü	ue	Ue	Müller → Mueller
ß		ss		Krauß → Krauss

III. OPRACOWANIE EDYTORSKO-TYPOGRAFICZNE ELEMENTÓW TEKSTU

1. IMIONA I NAZWISKA

W języku polskim obowiązuje zasada umieszczania imienia przed nazwiskiem. Nazwisko może występować na pierwszym miejscu tylko w zestawieniach sporządzonych w porządku alfabetycznym, np. w indeksie osobowym. Przy pierwszym wystąpieniu w tekście danej nazwy osobowej zaleca się podać przed nazwiskiem imię w pełnym brzmieniu. Później – w zależności od przyjętej konwencji – można podawać samo nazwisko albo nazwisko z inicjałem imienia.

Inicjał imienia ma zazwyczaj postać pierwszej litery danego imienia, np. A. (= *Adam*) Mickiewicz, J. (= *Jan*) Matejko, Z. (= *Zbigniew*) Boniek, ale: Ch. (= *Chrystian*) Skrzyposzek.

Nazwiska Polaków (postaci historycznych) urodzonych przed 1801 r. pisze się zgodnie z dzisiejszą ortografią, a więc np. Mikołaj Rej (a nie: Rey), Tadeusz Rejtan (a nie: Reytan). Z kolei nazwiska postaci żyjących po 1801 r. zapisuje się zgodnie z ówczesną ortografią, np. Władysław Stanisław Reymont.

Obce nazwy osobowe przytaczane w publikacji należy podawać w całym tekście w jednakowej formie, tzn. albo w formie oryginalnej, albo spolszczonej. Spolszczonej formy imienia i/lub nazwiska można używać tylko wówczas, gdy jest przyjęta w tradycji piśmienniczej, np. Zygmunt (Sigmund) Freud, Edward (Edouard) Manet, Fryderyk (Friedrich) Schiller. Zaledwie niewielka liczba obcych nazwisk ma formę spolszczoną: William Szekspir (Shakespeare), Jan Jakub Russo (Rousseau), Jerzy

Waszyngton (Washington), Molier (Molière), Wolter (Voltaire). Nie należy łączyć spolszczonej formy imienia z oryginalnym zapisem nazwiska i na odwrót. Nie piszemy zatem: Jerzy Washington lub George Waszyngton. Wyjątek stanowi William Szekspir, którego imię nie ma spolszczonej formy. W publikacjach naukowych należy stosować wyłącznie formy oryginalne imienia i nazwiska. Nazwy osobowe pisane w oryginalnej formie alfabetami niełacińskimi należy podawać w transkrypcji. Transliterację stosuje się tylko w przypadkach, gdy niezbędna jest jednoznaczność zapisu, np. w pracach filologicznych i w opisach bibliograficznych.

2. DATY

W języku polskim ustaliła się następująca kolejność zapisywania składników daty kalendarzowej: dzień – miesiąc – rok, przy czym poszczególne składniki można zapisywać słownie, słownie i cyfrowo lub wyłącznie cyfrowo. W tym ostatnim przypadku w oznaczeniu miesiąca można stosować cyfry arabskie lub rzymskie. Przy zapisie cyframi arabskimi stawia się kropkę po oznaczeniu dnia i miesiąca. Jeśli natomiast miesiąc jest oznaczony cyframi rzymskimi, nie stawia się kropek w ogóle. Przykładowe zapisy:

pierwszy marca dwa tysiące czwartego roku
1 marca 2004 roku
1.04.2004 r.
1 IV 2004 r.

Nie należy oddzielać składników daty dywizem. Nie piszemy zatem: 1-04-2004 r. czy 1-IV-2004 r.

W publikacjach różnego typu dominuje słowno-cyfrowy zapis dat kalendarzowych, np.

Powtórnie politycy spotkali się 20 marca 1997 r. w Poznaniu.

Po liczbie oznaczającej dzień nie stawia się w tym wypadku kropki. Nazwa miesiąca zapisywana słownie ma zawsze formę dopełniacza, np. Dziś jest 20 marca (nie: 20 marzec). W publikacjach zawierających wiele dat (np. w pracach historycznych i encyklopediach zazwyczaj stosuje się zapis cyfrowy z oznaczeniem miesiąca cyframi rzymskimi, np.

III. Opracowanie edytorsko-typograficzne elementów tekstu

II wojna światowa została zapoczątkowana 1 IX 1939 agresją Niemiec hitlerowskich na Polskę, zakończyła się 9 V 1945 zwycięstwem koalicji aliantów.

W obrębie całej publikacji należy stosować jednolity sposób zapisu dat.

Daty stanowiące ramy chronologiczne wydarzenia łączy się półpauzą lub dywizem bez spacji (np. 1825–1935), przy czym gdy chodzi o ten sam wiek, oznaczenie drugiego roku można skrócić do dwóch ostatnich cyfr (np. 1954–67). Do oznaczenia okresu, który obejmuje część następujących po sobie dwu lat lub wieków, można stosować kreskę ukośną (/), np. w sezonie 2002/2003, malarstwo XIX/XX wieku. Drugą datę roczną skraca się do dwóch ostatnich cyfr, np. w roku akademickim 1992/93, na przełomie 1973/74 roku. Niewskazane jest używanie w drugiej dacie rocznej tylko jednej cyfry.

W cyfrowych określeniach dziesięcioleci (dekad) opuszcza się cyfry oznaczające tysiące i setki, np. w latach 70., na przełomie lat 80. i 90., przy czym nie tworzy się tego typu określeń w odniesieniu do dwóch pierwszych dekad danego wieku (np. nie: lata 10. XXI w.). Do cyfr nie dodajemy żadnych końcówek. Piszemy zatem np. Lata 30. XX wieku (nie: Lata 30-te XX-ego wieku).

W zapisie roku można pominąć cyfry oznaczające tysiące i setki, zastępując je znakiem apostrofu ('), np. Wrzesień '39, Marzec '68, Grudzień '70, Solidarność '80, Barcelona '92, lato '97. Nie można w ten sposób skracać lat przypadających na dwie pierwsze dekady danego wieku (nie: '04, '13).

Oznaczenia cyfrowe wieków zapisuje się cyframi rzymskimi, np. w XX w., na przełomie XIX i XX w.

3. ZAPIS CZASU DNIA

Godzinę można zapisywać słownie lub cyfrowo w systemie 12- lub 24-godzinnym, np. o godzinie ósmej wieczorem, o godzinie 8 wieczorem, o godzinie dwudziestej lub o godzinie 20 (ale nie: o godzinie 20 wieczorem). Po cyfrze oznaczającej godzinę (bez minut) można nie stawiać kropki, mimo iż jest liczebnikiem porządkowym. W przypadku podawania w zapisie cyfrowym godziny z minutami stawia się kropkę pomiędzy cyframi oznaczającymi godzinę i minuty, np. 7.05 rano, 17.45, 18.30. W publikacjach niebeletrystycznych i niespecjalistycznych dopuszcza się zapisywanie minut po dwukropku (np. 17:45) lub w indeksie górnym (np. 17⁴⁵). W obrębie całej publikacji należy stosować jednolity sposób zapisu czasu dnia.